

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10 "
Pe 1 lună ... 2 "Nr. de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 21.

Naționalitățile în Dietă.

(*) Publicăm mai la vale, în întregime, vorbirile cu cari partidul naționalităților a deschis lupta în Dieta Țării Ungurești. Amândouă: și Românul dr. Iuliu Maniu și Slovaca dr. Milan Hodja, au vorbit așa cum ne așteptam: cu bărbăție și cuminte.

Iar cât privește primirea ce li s'a făcut din partea partidelor unguerești, nu suntem surprinși. După cele ce s'au întâmplat la alegeri, după cele ce s'au scris în foile kossuthiste și mai ales în urma vorbirilor rostite de fruntașii kossuthiști, o știam dinainte: deputații unguri din Dieta o să lărnuiescă împotriva naționaliștilor români, sârbi și slovaci și o să caute, chiar dela început, să-i înfrice, ca astfel să nu mai îndrăznească a-și deschide gura și a da de gol politica ce se face în țara asta nenocită.

Se înțelege că s'au înșelat. N'au trimis nici Românii, nici Slovaci nici Sârbi în Dieta oameni cari se sperie de umbră. Nu s'a speriat dr. Maniu când s'a deslăntuit împotriva lui toată urgia kossuthistă, ci drept a stat și fără teamă și spus-a, până în capăt, ceea ce a avut de spus. Iar ca să se dovedească încă și mai tare că nu le pasă de urletele selbatice, naționaliștii chiar îndată după ce a vorbit Maniu, au mai trimis în foc pe dr. Hodja, care li-a spus și el Ungurilor buchile.

Asupra celor vorbite de naționaliști, fiecare dintre noi își va putea spune părerea. Noi socotim că toți avem o părere și simțire: *părere de bine și mulțumire.*

Cât despre purtarea partidelor unguerești, iată ce scrie «Népszava»:

»In nici un parlament din lume, ba nici în sfatul vre-unui sat nu se poate întâmpla astfel de scandale, ticăloșii și silnicii mișelești ca cele săvârșite de vitejii »libertății cuvântului« împotriva deputaților naționaliști. Trebuie să arătăm că d'alde Sümegi Vilmos (jidov) și Halász Lajos au fost ștregarii lărmuitori cari nume, lege, neam și politică și-au scos în vânzare pentru un os de ros și au îndrăznit să înfrice pe cei cari într'adevăr luptă pentru drepturile popoarelor. D'asemeni, s'o spunem: unul dintre cei care-i atâța, era Apponyi».

Numita foaie laudă de altfel purtarea și vorbirea naționaliștilor.

Mai tare-i înjură »Egyetértés.« Ceeace dovedește că ei au lovit cuiul în cap, vor-

bind așa fel, ca domnii kossuthiști să turbe de năcaz.

Una au strigat mai ales toți: că nu este partid naționalist, ei nu recunosc așa ceva.

Numai că asta e chiar ca și când orbul n'ar recunoaște că este lumina zilei... El, într'adevăr, n'o vede, dar' de aceea sfântul soare e pe cer și ne încălzește pe toți d'opotrivă. Tot așa: pot domnii kossuthiști să strige și să nu recunoască partidul naționalităților, el d'aceea trăiește și trimis-a în Dieta țării flamura celor trei neamuri, să le dovedească Ungurilor că trăim aici ca neam și n'avem nici o poftă să ne încusrim cu vița lui Arpád, nici acum, nici în vecii vecilor.

De altminteri credem că în una din ședințele cele mai apropiate dl dr. Teodor Mihali ori alt deputat naționalist va arăta și cetii în Dieta cartea pe care i-o scrisese anul trecut Kossuth Ferencz... Măria Sa ministrul de azi, p'atunci căpetenie a partidelor întovărășite dar' rău străimțorate, recunoștea că este un partid al naționalităților și chema la sfat pe președintele lor...

Era oare Kossuth atunci »vânzător de țară«, ori sunt niște desmetici cei cari strigară Marți că e »vânzător« cine vorbește acum de partidul naționalist?

Ori că atunci dl Kossuth recunoștea îndreptățirea la viața națională a noastră numai pentru că era în strămtoare?

Noi credem aceasta din urmă. Ceeace nu însemnează însă că nu sunt becisnici cei cari au urlat Marți împotriva partidului naționalităților.

Iar ca învățătură: să se țină numai bine naționalitățile, să meargă bărbătește pe drumul tras Marți și ajunge-vom cu toții ca domnii kossuthiști să recunoască întreprățirea ființei partidului naționalităților și mai ales să simtă și să ajungă la convingerea, că cele trei neamuri trăesc și vor trăi și fără voia lui Apponyi.

Ii cunoaștem noi pe domnia-lor: i-am auzit lărnuind anul trecut împotriva Croaților, cari vorbiseră odată în limba lor în Dieta, și-i auziram Marți — îndată după ce vorbi dr. Maniu — ascultând în liniște cum Drohobeczky, croatul începu: »Visoki Sabore! Neka mi bude dozvoljeno«, — și așa mai departe, cuvinte de care anul trecut trăsereau ca de pe jar...

Săla e mare domn însă, mai mare decât chiar Apponyi...

De sălă vor învăța domnia-lor să cinstească și drepturile noastre.

Numai bărbați să fim.

Și vom fi. Suntem!

OBSTRUCȚIA...

Partidele unguerești din Dieta se grăbesc grozav ca de Rusalii să voteze recruții și sutele de milioane pentru trebuințele țării... Cei cari de trei ani de zile au luptat ca M. Sa să nu aibă recruți și dajdie, acum că li-s'a dat puterea pe mână, ar voi să isprăvească totul într'o după ameză.

Se pare însă că socoteala d'acasă nu se potrivește cu cea din târg. Naționalitățile au și ele de spus multe și sunt hotărâte a le spune acum, nainte de Rusalii.

D'aceea a și intrat spaima în voinici și cei cari Marți urlaseră selbatic, crezând că astfel o să amuțească glăsul luptătorilor nostri naționali, cei cari strigaseră că nu recunosc partid al naționalităților, își arată acum temerea că partidul naționalităților va face obstrucție: prin vorbirile ce vor țineă vor împedica cu câteva zile (sau poate chiar săptămâni) votarea recruților și a dărilor și astfel vor trage dungă peste socoteala partidelor unguerești...

Când scriem aceste șire, nu știm încă ce au hotărât ori ce vor hotări deputații nostri. Socotim însă că drept răspuns la primirea ce li-s'a făcut în Dieta ar fi bine să pună o buturagă în calea carului la care trag acum cu atâta vioiciune bătrânii Kossuth și Apponyi... Ar da și astfel o dovadă că este partid al naționalităților și s'ar mai atrage și luarea aminte a M. Sale, ai cărui sfetnici nu vor să știe, nici să ia cunoștință că trăim și noi!

Ce-a zis ministrul prezident despre sufragiul universal? Dieta de acum e convocată îndeosebi pentru a aduce lege despre sufragiul universal, care să fie în adevăr universal. Am așteptat dar să vedem ce va zice dl ministru-prezident Wekerle. Am voit să știm cum voiește el să fie votul universal? El a zis numai următoarele:

Am luat sarcina asupra noastră ca în alegerile dietale să introducem sufragiul universal și prin aceasta fiecare factor a națiunii chemat și pregătit spre acel scop să fie împărțit de folosirea liberă a drepturilor politice. (Aplauze în stânga).

Trebuie să înaintăm nu numai proiectul referitor la reforma electorală, ci și despre regularea procedurii la alegere, natural deci și posibilitatea votării după comune și în o anume localitate, împărțirea cercurilor electorale în proporție cu numărul alegătorilor îndreptățiți. (Aprobări generale.) După ducerea la îndeplinire a acestei reforme vom considera de încheiată acea sarcină politică, pentru care ne-am angajat».

Va să zică, nici tunsă nici rasă și totuși!...

„Janus“ institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață
pentru Austro-Ungaria.

Informațiuni în-
datoritoare dă: Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik Lerchengasse Nr. 17. (Telefon 422.)

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acce-
dentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat. Premii efitne

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea politelor după 3 ani. Plătirea în caz de duel
și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de răz-
boi. — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment.

Săarea de asigurare	111.000.000 cor.
Sumele de asigurare plătite până acum	56.000.000 "
Averea institutului	31.000.000 "

Ședința a doua.

— Din Dietă. —

Budapesta, 31 Mai.

A doua ședință a camerei a fost și mai mult hărăzită deputaților naționaliști. Dacă în ședința dintâi dl **Dr. Iuliu Maniu** a izbutit să atragă prin curagioasele sale cuvinte și prin afirmarea punctului de vedere al partidului nostru luarea aminte a deputaților unguri, deputații naționaliști au umplut aproape singuri o ședință. Partidele ungurești, incredințându-se tot mai mult că partidul nostru este hotărât de-a și apăra interesele fără nici o teamă și cu cea mai mare hotărâre, au început a deveni tot mai neastâmpărate și mai agresive.

După mai multe raporturi de-ale președintelui, între care se pomeneste și cererea mai multor comitate *de-a pune pe guvernul Fejérváry supt acuză*, se trece la ordinea zilei. Patru deputați slovaci și-au anunțat jignirea dreptului lor de imunitate.

Cel dintâi a fost deputatul slovac **Francisc Skicsák**. El arată că la alegerea dela *Verbó* a fost somat de fibirău de-a se legitima. Legitimându-se în mod mulțămitor, el totuși a fost escortat cu giandarmii. Nu numai imunitatea sa de deputat dar și libertatea sa personală a fost jignită. Adus fiind înaintea președintelui comisiei de alegere la *Verbó*, acesta în loc de-a-l libera a ordonat ca să fie escortat până la gară de unde a trebuit să plece cu trenul.

Cere ca acești *pezevenchi* politici să fie pedepsiți.

Președintele: Cazul acesta se va da comisiei respective.

Tot astfel au amintit deputatul *Jehlicska* (slovac) jignirea imunității sale. El a fost escortat cu jandarmii în timpul alegerii dela *Verbó* și cere pedepsirea funcționarilor mișei și abuzivi.

Deputatul dr. **Stefan C. Popp** arată jignirea gravă a imunității colegului, său, deputatul *Matei Bélla*. (slovac). Azi dimineața, zice oratorul, a apărut cu fața palidă înaintea noastră colegul *Bélla*. El ne-a povestit că venind dela nunta unui prieten al său pe linia ferată Semlin-Budapesta a fost atacat în mod infam prin mai mulți călători. Aceștia au înzultat și au atârțat lumea înotriva lui, zicând:

— Iată un deputat trădător de patrie. Veniți să-l omorîm.

Nimeni nu a sărit în ajutorul deputatului și funcționarii căilor ferate nu au intervenit. Deputatul *Bélla* abea a scăpat cu viața de mulțimea năbădăioasă.

Deputatul slovac *Ferdinand Iuriga*: Văd cu bucurie că partidul kossuthist care nu de mult a suferit aceleași mizerii ca noi, ascultă cu atențiune și indignare cazurile acestea de ilegalitate. Partidul popular însă care-i mama noastră vitregă (a partidului popular slovac) aprobă în mod violent abuzurile săvârșite de administrație. (Zgomot pe băncile partidului popular).

Szmrecsányi György: Nici odată nu am fost nici mamă vitregă, nici mamă bună a Dv. (Răsete).

Ferdinand Iuriga spune că jandarmii l-au arestat fără nici un motiv sub cuvânt că atârțat.

Baróss János. Ba ai atârțat totdeauna.

Ferdinand Iuriga. Aceleași acuze s'au

ridicat la început și în contra partidului popular.

(Strigăte: Noi nu am fost trădători!)

Președintele Justh Gyula roagă pe deputați de a nu ridică învinuiri atât de grele și nedrepte. Aceasta-i cea mai mare înzultă și dacă ar ști cine a rostit cuvântul de trădător l-ar chema la ordine.

Ferdinand Iuriga. Resping învinuirea trădării cu hotărâre. Ea ar putea lovi tot atât de bine pe cei de pe băncile cărora a fost ridicată.

Rákovszky István protestează cu glasul lui necioplit și cu aere grozave contra învinuirii că partidul lui a stat în legătură cu slovacii naționaliști.

După o pauză de zece minute își dezvoltă dl deputat **Dr. Alexandru Vaidavoevod** interpelarea sa despre mișeliile nemai pomenite săvârșite la alegerile dela *Cehul-Sălăgialui, Șomcutu-mare și Cărășău*. Interpelarea este adresată ministrului de interne *Andrássy* și ministrului de honvezime *lekelfalussy*.

Mâne o vom da pe deantregul.

Ședința de Vineri a camerei.

În ședința de azi a camerei din Budapesta se va deschide dezbaterile proiectului de lege de *indemnitate*. Guvernul credea că se va putea vota încă în aceeași zi acest proiect. El se înșeală căci *gândul său se va zădărnici prin deputații noștri*.

Se vor înscrie mai mulți deputați naționaliști la cuvânt. Ei vor deschide focul luptei și vor fixa nu numai punctul de vedere al principiilor generale, dar vor aduce în fața camerei toate plângerile noastre. Astfel *votarea indemnității se va amâna până pe săptămâna viitoare. Sunt înscriși 10 inși să vorbească.*

Franța și România, Ziarul *Le Temps* vorbind de jubileul Regelui României spune: *«Franța înregistrează cu plăcere fericitele rezultate ale domniei regelui Carol, care a păstrat totdeauna o corectitudine din cele mai amicale în raporturile sale cu Franța.*

Este lucru cert, în ceea ce privește comerțul și industria, Franța nu mai ocupă locul ce-l ocupă odinioară în România dar vina cade poate asupra greșelilor diplomaților, konzulilor și negustorilor francezi.

Ori cum, Franța se unește fără rezervă la bucuria Românilor și recunoaște sfârșirile neobosite pe care națiunea română le-a făcut sub conducerea suveranului ei de patru zeci de ani și ori cine poate trage folos din acest frumos exemplu de perseverență națională.»

„**Tulipán**”-toși **bătuți**. Foile ungurești sunt rău năcăjite: doi Unguri cari se plimbau țanțoși pe țărmul mării la *Abazia*, pentru că, vezi Doamne, aveau la butonieră — tulipan, au fost batjocoriți rău, iar după aceea și bătuți bine de alți oaspeți dela băile d'acolo.

O scrisoare a regelui României.

Majestatea Sa Regele Carol I. a adresat dlui *George Gr. Cantacuzino*, președintele konziliului de ministrii și ministru de interne, următoarea scrisoare:

Scumpul Meu președinte al konziliului.

»Implinirea celor 40 ani ai domniei Mele și celor 25 dela proclamarea Regatului a fost sărbătorită în chip vrednic de țara întregă.

»În această solemnă împrejurare nu puteam primi o mai dulce răsplătă a muncii Mele, ca aceste mișcătoare mărturisiri de credință ale scumpului Meu popor, care Mă încunjoară și Mă întărește cu dragostea sa necurmată.

»Din căminele românești cele mai îndepărtate, de peste hotară, ca și din iubita Mea capitală, Mi-a venit același răsunet de bucurie și de mulțumire, care a cuprins toate sufletele și a înviorat toate gândurile.»

»Această falnică și impunătoare manifestație învederează că întregul neam românesc prețuiește roadele ce a cules în restimpul îndelungatei Mele domnii și că este pătruns de gratitudine pentru binecuvântările ce Pronia dumnezească a revărsat asupra țerii.

»Neuitate vor rămâne aceste zile de sărbare patriotică care a consfințit unirea nedespărțită dintre popor și regele său. Neștearsă va fi deasemenea recunoștința ce cuprinde sufletul Meu înduioșat mai întâiu către Atotputernicul, care M'a învrednicit să văd asigurate destinele acestei țeri incredințate Mie, și apoi către scumpul Meu popor, care a răspuns cu atâta credință și iubire la dragostea Mea și a Reginei.

»Dorința noastră ar fi de a mulțumi fiecăruia în parte; în neputința de a o îndeplini, te rog, scumpul Meu președinte al konziliului, să fi căldurosul interpret al simțămintelor Noastre de recunoștință pe lângă toți, mai ales pe lângă iubiții Noștri țărani și orășeni cari n'au putut lua parte la sărbările capitalei, dar cari au fost aproape de noi cu gândul și cu sufletul în aceste zile de mângâiere și de bucurie națională.

»Primește, te rog, în această fericită împrejurare, incredințarea stimei și afecțiunii ce-ți păstrează.

CAROL.

București în 16 Maiu 1906.

A V I S.

Rugăm pe toți restanțierii să binevoiască a-și achita abonamentul iar pe cei-ce plătesc lunar, să-și reînnoiască abonamentul. **Administrația.**

TELEGRAME.

Intâlnirea a doi împărați. *Viena*, 31 Maiu. La 6 Iunie Împăratul Germaniei sosește la *Pensing* unde-l va aștepta Împăratul *Francisc Iosif* și arhiducele *Francisc Ferdinand*.

D'aici, cu un tren separat, se vor duce la *Schönbrum*, unde înaltul oaspe va sta până a doua zi seara, când va pleca apoi îndărăt, la *Berlin*.

Atentat contra regelui Spaniei. *Madrid*, 31 Mai. Eri pe la amiază, pe când se întorcea regele Spaniei dela cununie a fost aruncată o bombă înaintea trăsorii regale, din o fereastră. Regele și mireasa au scăpat, ca prin minune, trăsura a fost distrusă, sunt mai mulți morți și mulți răniți. Făptuitorul e necunoscut. Principele de coroană *Austro-Ungar: Francisc Ferdinand*, fiind în altă trăsură a scăpat teafăr. În oraș panica e mare.

Madrid, 31 Maiu. Iată noi amănunte asupra monstrosului atentat:

Bomba a căzut la picioarele dindărăt a cailor trăsorii regale. Cail și un călăreț au fost ruși în bucăți, precum a rămas grav rănit întâiul călăreț care supraveghia pe ceilalți. Un căpitan tocmai salută și astfel l-a omorât bomba. Unui polițist bucăți din bombă i-au retezat capul. Alți 12 au rămas pe loc morți. Intre ei este și o doamnă marchiză cu fiul ei de 14 ani.

Versiunea cea mai nouă e că bomba a fost aruncată d'un lucrător care dinaintea konzulatului italian se desprinsese din mulțimea ce aclamă și cu un buchet mare în mână înaintă spre trăsura regală. Bomba era în buchet și astfel, cu buchet cu tot, a aruncat-o spre trăsura regală.

Regele primește din toate părțile lumii felicitări că a scăpat neatins.

Vorbe adevărate. Ziarul socialist »Népszava« vorbind despre ședința de Mercuri din Dietă și despre lupta deputaților noștri, scrie următoarele:

În ședința de azi a dietei deputații naționaliști și-au spus plângerile lor. Din vorbirile deputaților naționaliști se vede icoana brutalității »naționale« a răpirii drepturilor și a tot felul de mișelii. Și ce a fost răspunsul la vorbirile de plânsoare contra mișelilor administrației aziatice? *Grohote aziatice, glume proaste și frivolități fără obraz de pe băncile deputaților »națiunii.«* Și domniile acestia mai îndrăznesc a spune, că în Ungaria naționalitățile nu sunt perzecutate? Străinătatea poate să vadă acum în lumină scenică ticăloșiile »statului de drept« maghiar, iar scena e parlamentul.

Noi n'avem nimic de adaus.

Meserie imorală. Fițiucele unguerești, conduse de oameni pătimiși, oameni lipsiți de simțul de echitate și umanitate, sbeară, tună, fulgeră, contra deputaților naționaliști, cari spun deputaților unguri în față, câtă nedreptate e în țara aceasta și câte rele ne bântuie. E și vezi, așa se vede că lor nu le place lumina, nu voiesc adevărul. Foile lor scriu contra noastră apoi cele mai sfruntate neadevăruri.

Să luăm bine sama însă, că mulți dintre acei gălăgioși au ajuns în dietă, nu mai în urma purtării slabe a unor cercuri românești. Au ales deputați străini, ca ei, cărora le-am dat mandat, fără nici un simț de dreptate să ne atace și să lucreze contra noastră.

În adevăr meserie imorală!

Cuvântări naționaliste

roșite în ședința de Marți a Dietei.

Vorbirea lui Dr. I. Maniu.

Onorată Dietă! Fiind obicei parlamentar, ca față de programul guvernului deosebitele partide prin vorbitorii lor să-și arate punctul lor de vedere, îndrăznesc și eu, ca în numele partidului parlamentar al naționalităților, al cărui membru modest sunt (Vifor de strigăte și larmă mare. În mijloc și stânga strigăte: *Nu-i partid național! E vânzător de țară, cine vorbește despre așa ceva!*) D-Voastră trageți, va să zică, la îndoială situația noastră de partid, deși noi avem program, deși noi suntem aici, membri ai acestui partid, deși avem organizare de partid și astfel orice om cu gândire trebură să ne privească drept partid organizat (mișcare mare și protestări în stânga.) Cu toate că D-Voastră tăgăduiți că suntem partid...

O voce în mijloc. O să tragem atunci și noi la îndoială partidele D-Voastră! (Mișcare mare și strigăte! Găinari! Trădători de țară!)

Iuliu Maniu... noi așa socotim că existența partidelor nu se poate discuta, dupăcum nu se poate discuta dreptul lor de a se valida. Noi vă vom dovedi prin fapte că existăm ca partid și că în această calitate a noastră nu vom înceta a proroga binele națiunilor și patriei noastre. (Sgomot mare. Strigăte: Numai o singură nație e în țara asta! Trădătorilor de neam!)

Președintele: Rog să fiți în liniște. Eu până acum n'am auzit un singur cuvânt din vorbire. Faceți un așa zgomot, că președintele nu poate urmări cu luare aminte obligatoare cele spuse de orator (S'auzim! Poftește și vino mai în față!)

Iuliu Maniu: Aș dori mult să pot vorbi din așa loc (zgomot asurzitor. Vino înainte!)

Președintele: Vă rog, binevoii ascultați pe orator în liniște. Aici fiecare are dreptul să-și spună părerea și toate partidele și toți deputații trebuie să asculte pe vorbitori.

Hentaller. Împotriva nației n'are dreptul să vorbească! (Sgomot.)

Președintele. Îndrum la ordine pe dl deputat Hentaller.

I. Maniu... de unde să vă fie mai plăcut, dar, Onorată Casă, așa cred nu aceea e lucru de căpetenie de unde vorbesc, ci că ce spun. (Așa e!) Iar ceea ce spun, e sincer, vine dela inimă. Mărturisesc că eram în mare așteptare să auzim pro-

gramul roșit de dl prim-ministru. Cele auzite însă ni-au cam desiluzionat, ne-au înșelat din cauză că știind caracterul trecător al guvernului și cunoscând treburile pentru a căror ducere la îndeplinire a luat cămașă, cu drept cuvânt ni-am așteptat ca în privința felului cum o să săvârșască toate cele la câte s'a angajat să ne spună mai mult. (Strigăte: Nouă ni-a fost destul!) Nouă și țerii însă nu ne e destul. (Sgomot mare. Președintele sună clopoțelul.) Guvernul acesta, afară de îndeplinirea celor trebuincioase vieții de stat a mai primit și s'a legat să deslege chestia sufragiului universal, ba și-a propus drept chemare ca să introducă în șanțurile constituționalismului și masele largi ale poporului... Onorabilul prim-ministru însă tocmai chestiunile acestea le-a lăsat în mai mare ceață (Strigăte: Nu-i adevărat! Să auzim).

E aproape un an, de când a început lupta al cărui singur rezultat este că chestia sufragiului universal a ajuns la suprafață. Sub aceste cuvinte se înțelege însă o mulțime de lucruri și se recomandă tot felul de modalități. În asemenea împrejurări era la loc și așa cred, dlui prim-ministru îi incumbă datoria să ne desfășure că dintre tot felul de principii cuprinse sub sufragiul universal pe care și-l mărturisește de al său și pe care dorește de fapt a-l duce la îndeplinire. (Sgomot. Președintele sună).

Atunci, când onor. prim-ministru a declarat că proiectul acesta de lege vrea să-l rezolve ridicând la valoare principiile democratice, și noi am aprobat declarația. Dar când dl prim-ministru a adăugat — dacă am înțeles bine — că va aduce între șanțurile constituției pe aceia, cari sunt calificați pentru asta și pe care guvernul îi va considera chemați ca atari, atunci în privința aplicării acestui principiu am văzut că dsa își permite așa latitudine cum noi nu putem admite și care ne face să retragem aprobarea noastră. (Mișcare, zgomot.) Trebuie să retragem deci și încrederea în guvern, întâiu de toate pentru că noi, naționalitățile, ne-am obișnuit că cu privilegiul realizării unor principii salutare de altfel, s'a desmintit tocmai acele principii generale. (Sgomot în stânga și strigăte: Nu-i adevărat, Președintele sună.)

Mai este apoi, afară de asta, o împrejurare care mă îndeamnă ca față de programul desfășurat să fiu ca neîncredere. Iar aceasta este: dl prim-ministru nici cu o vorbă n'a pomenit că legile fundamentale ale țării vrea să le aplice cu dreptate și obiectiv (sgomot mare, strigăte: Asta de sine se înțelege).

Ași considera ca firesc asta, dacă de fapt legile țării s'ar aplica. Dar, noi durere, ni-am obișnuit deja că legile să nu fie ținute. (Sgomot în stânga. Sumeți Vilmos intrerupe).

Președintele. Rog liniște! Invit pe dl deputat Sumeți Vilmos să binev. iască a ascultă pe orator în pace.

I. Maniu. Onorată Dietă! Dl prim-ministru a simțit trebuința să accentueze că legea fundamentală privitoare la Croația va fi păzită. Dacă onor. prim-ministru a simțit necesitatea să accentueze deosebit aceasta, atunci și noi cu dreptate ni-am fi așteptat (Sgomot mare, strigăte: Pe cine înțelegi sub »noi?«)

Președintele. Onorată Dietă! (Sgomot mare. S'auzim!) Se vede că dl vorbitor nu este în clar cu legile fundamentale ale Ungariei. (Așa-i, așa!) Și crede că în Ungaria naționalitățile față de Ungaria sunt în relațiunile în cari se află Croația față de Ungaria. (Sgomot mare și protestare în mijloc).

Pretind ca vorbirea președintelui să nu fie intreruptă. Asta e întâia Dvoastră datorie, altfel voiu fi silit să aplic regulamentul față de cei cari nici pe prezident nu vor să-l asculte (aprobări).

Rog dar pe dl vorbitor să se acomodeze legilor noastre fundamentale și când vorbește, să nu le confunde.

Markos Gyula. O Românie mare, până la Tisa, iată ce li-ar trebui acestora! (Sgomot.)

I. Maniu. Știu bine că îndrumările la ordine a-le președintelui nu-i permis să le comentăm. Mă și țin de asta.

Lengyel Zoltán. Va fi bine să înveți regulamentul Dietei. (Sgomot.)

I. Maniu. Atâta țin să declar, că instituțiunile noastre de drept public nu le am confundat. (Sgomot.)

Papp Elek. Nu dispută cu președintele.

I. Maniu. Cunosc bine legile cari cuprind relațiunile noastre cu Croația. Cunosc însă și alte

legi fundamentale ale țării noastre cari au fost și sunt chemate să garanteze propășirea țării. Dar știu și aceea, că ele n'au fost respectate. Am zis și susțin ș'acum, că după cum dl prim-ministru a simțit trebuința să asigure aplicarea legilor fundamentale privitoare la Croați, așa s'ar fi convenit să se declare și în privința altei legi fundamentale, a legii de naționalități, art. XLIV dela 1868. (Sgomot.)

Președintele. Rog liniște. Poftește, urmează!

I. Maniu... și să declare că o va aplica cu conștiințiositate. (Mișcare). Noi n'avem încredere în guvern pentru că așa vedem: și guvernul acesta stă în serviciul sistemului de guvernare care dela 1867 încoaci nu lasă să ajungă la valoare izvoarele de puteri ce s'au manifestat. (Sgomot mare). Sistemul de guvernare ce s'a înstăpânit asupra țării dela 1867 încoaci noi îl caracterizăm prin aceste cuvinte: exclusivitatea domniei de rasă și clasă. (Sgomot.)

Atunci, când on. prim-ministru chiar și făgăduind proiectul de lege pus în serviciul celor mai democratice principii zice că legea asta va servi într-o menținere și păzire a caracterului național al statului (sgomot), atunci când știu, din trecut, ce însemnează »caracterul național al statului...« (Sgomot.)

Kelemen Béla. Aici există numai națiunea unitară maghiară!

Președintele. Rog liniște!

I. Maniu... atunci când, durere, trecutul ne spune că prin aceasta se caută a pune pedeci validității neamurilor nemaghiare, atunci când în vorbirea dlui prim-ministru răsună în fiecare pasagiu ca un echou acest cuvânt de ordin: atunci noi, deși în unele amănunte strălucite ale programului vedem intențiile bune, — nu avem încredere într'ansul mai ales din cauză că din programul cultural nu se oglindește decât aceeași tendință de maghiarizare, în rezultatul ei final zadarnică, care împedecă adevărata fericire a țării și dezvoltarea îndreptățită a popoarelor. (Zgomot și strigăte: Asta nu-i strică!) D'aceia trebuie să declarăm că nu suntem aici pentru guvern, ci pentru popor.

Markos Gyula. Agitatori!

Președintele. Onor. Dietă! Fiecare deputat are drept să vorbiască și să critice vorbirea ce s'a roșit. Nimeni nu are însă dreptul ca prin continuă nerăbdare și intrerupere să tulbure pe orator. Eu am datoria să apăr aici libertatea cuvântului și cred că majoritatea are ca datorie de rangul întâiu să premeargă cu bună pildă. Cu cât e mai mic un partid, cu atât trebuie ascultat cu mai mare răbdare și cu atât mai puțin e îndreptățită atitudinea agresivă împotriva lui.

Mezőfi Vilmos. Trăiască președintele!

I. Maniu. Fiind deci aici pentru popor, de sine se înțelege că vom sprijini toate acele intenții ale guvernului, cari într'adevăr vor ajuta interesele păturei largi a poporului. Declarăm însă în același timp, că vom duce lupta cea mai energică, cea mai cu demnitate și mai conștiințioasă împotriva măsurilor și intențiilor îndreptate contra validității sociale, economice și politice a celorlalte naționalități din patrie și cari sunt proprii să ajute interesele esclusive ale unei singure rase.

Onor. Dietă! Principiul de căpetenie al politicii noastre este ca toți locuitorii acestei țări și toate popoarele țării acesteia să-și afle în statul acesta fericirea, atât în privința economică, cât și în privința culturală și politică. Ținta noastră e să ajutăm la valoare principiul acesta fundamental. Astfel toate faptele noului guvern cari vor fi în contradicție cu acest principiu al nostru, se vor lovi de rezistența noastră.

On. Cameră! Nu-i acum prilejul să critic amănuntele programului de guvern ce ni s'a dezvoltat. Tocmai de aceea mă mărginesc să accentuez punctul nostru de vedere principiar și rog pe on. guvern să nu întrelase a ajuta la validitate toate acele principii cari singure pot fi mijloacele de propășire și fericire a țării acesteia, însă nu numai spre binele unei singure naționalități și clase, ci spre binele tuturor raselor și păturilor de clasă cari alcătuiesc țara asta (sgomot mare), ca astfel dezvoltarea politică, economică în culturală să fie d'opotrivă asigurată.

Și deoarece ce în vorbirea de program a prea onoratului prim-ministru nu văd exprimat în de ajuns acest principiu, nu avem față de el încredere.

Vorbirea lui Milan Hodja.

Milan Hodja: On. Dietă! Din vorbirea dlui ministru-prezident dar îndeosebi din a dlui deputat Thaly Kálmán, am observat, că baza și chemarea de competență a erei nouă este, să restabilească constituția țării ungurești. Aruncând o privire asupra trecutului apropiat, nu e om în țara aceasta, care să nu mărturisească acest program. Dar eu On. Dietă, nu mă opresc aici. Eu sunt de părerea, că după învățămintele din trecut apropiat, nu e de ajuns să mărturisim acel program, ca adecă să restabilim constituția în țară, ci — cred, că trebuie să mergem mai departe și să spunem, că reformăm constituția.

S'a adevărit, că constituția țării față cu statele din afară, a fost slabă, că Dieta n'a fost în stare să steie în potrivă atunci, când a avut datorința cea mai sfântă să reziste. Nouă deci nu ni-e îndeajuns să restabilim numai constituția, ci trebuie să o întărim, aici trebuie să aducem și să eliberăm toate acele puteri, care prin întreaga țară sunt imprăștiate, legate și apăsate.

Acest punct de vedere l'am mărturisit deja și atunci, când celelalte partide ale acestei diete nu învățaseră încă democratizarea, de ce avem lipsă, după ce putem observa cu toții, că constituția Ungariei sau va fi pusă pe baze democratice sau în caz contrar are să rămână slabă pentru totdeauna. (Așa-i!)

Punctul nostru de vedere, ce l-am dezvoltat acum un an în aceasta Dietă, îl mărturisim în întregime lui și acum. Din aceasta pricină ne bucurăm că s'a pus la cale introducerea votului obștesc. Ne temem însă, că partidele cari încă în anul trecut s'au împotrivit introducerii acestei reforme, nu vor face legea pentru votul obștesc din punct de vedere democratic, ci purcezend din punct de vedere al partidelor. Proiectul referitor la introducerea votului obștesc nu-l cunoaștem, prin urmare nu putem să ne spunem părerea a supra lui, dar cred că guvernul țării ar lucra spre liniștirea obștească dacă acest proiect l-ar aduce la cunoștință cât mai îngrabă...

Un glas (din stânga.) Mai este vreme. (Zgomot. Președintele sună).

Milan Hodja: ... ca fiecare, sau să fie liniștit, sau să ia poziție opusă. (Zgomot).

Nu e fără temei nedumerirea cu care primesc înștiințarea votului obștesc. Dacă e drept, că peste trei-patru ani popoarele țării în întregime vor fi chemate la urnă ca să-și dea votul după convingerea lor, cred, că spre acest scop ca popoarele să fie pregătite, le trebuie școală politică. (Așa-i! Băncile ultime din mijloc).

Oare care e școala politică a poporului? Durere, referitor la aceasta din vorbirea dlui prim-mi-

nistru vedem, că atunci când vorbește de introducerea votului obștesc, trece cu vederea și nu spune, că libertatea noastră de întrunire nu e garantată prin lege, că libertatea de întrunire, cultivarea politică a poporului, atârână dela voia și plăcerea autorităților din provincie.

Trecându-se acestea cu vedere, sunt potrivite ca noi, cari voim să vedem în această țară un popor crescut politicește, un popor conștiu de sine, să ne purtăm încă cu neîncredere față de acest proiect.

Ce ne face să ne exprimăm împotriva, înainte de toate e acea împrejurare, că dl prim-ministru n'a făcut amintire despre o chestiune de mare însemnătate în țara noastră, (să auzim! să auzim!) despre chestiunea de naționalitate. Sunt pe deplin convins, că o reformă democratică, sănătoasă, dreaptă va contribui mult la vindecarea cel puțin în parte a gravaminelor naționale.

O voce (din strânga.) Ce gravamine?
Milan Hodja: Despre aceasta încă vom mai vorbi! (Zgomot în stânga și în mijloc. Să auzim! Să auzim!)

Președintele (suna.) Rog liniște!
Milan Hodja. Mai ales am fi așteptat dela dl ministru-prezident, că atunci când în vorbirea sa a desaprobat era așa numită anticonstituțională din trecut apropiat, atunci numai în treacăt face amintire despre o atare ordinațiune ministerială, ca a vătămat adânc popoarele nemaghiare din țara aceasta, și care ordinațiune a edat-o un atare ministru, a cărui legalitate n'au recunoscut-o nici odată chiar partidele ce azi sunt în majoritate, și a cărui ordinațiuni, ca nelegale n'ar fi iertat să fie respectate.

Înțeleg ordinațiunea nrul 72.000/905 a fostului ministru de instrucție publică, care regulează învățământul limbei maghiare în școlile populare.

Referitor la aceasta am acea rugare plină de demnitate către dl ministru-prezident, care când a amintit chestia învățământului public, oare dorește rămânerea în vigoare a acestei ordinațiuni ilegale?

Ași vrea să știu dela dl prim-ministru, că oare acea ordinațiune ministerială e încă în vigoare și autoritățile politice sunt îndreptățite să procedeze pe baza acestei ordinațiuni față de școli în deosebi față de școlile confesionale?

Ce privește programul în general al acestui guvern nu e acum timpul potrivit să-l supunem criticei. Mai mult referitor la reforma dării să-mi îngăduie On. Dietă să declar, că politica despre dare, așa după cum a spus-o dl ministru-prezident, în general o aprob și numai aceea întrebare a-și vrea să adresez domnului prim-ministru că oare introducerea dării progresive nu

va fi legată de anumite îngrădiri în așa mod, după cum în anul trecut coaliția spusese de mai multe ori, că progresivitatea va avea anumite hotare maxime și oare aceasta reformă de dare progresivă de fapt va fi progresivă, democratică, sau însinuarea ei e pentru acel scop, că aceia, cari în adevăr doresc darea progresivă, să fie liniștiți cel puțin pe un moment?

On. Dietă! Cred, că pe lângă acea mașrută, ce a primit-o guvernul la denumirea sa, n'ar fi cu cale să facem azi amintire despre celelalte făgădueli de reformă cu atât mai ales, că de pe acum văd acele barbe cărunte respectabile (flărtate), cu care se vor mândri acei domni, cari acum ca cei mai tineri membri ai dietei, aici au ocupat funcția de notari de vrăstă, atunci când va veni rândul ducerii la îndeplinire a acelor făgădueli. Rog On. Dietă, ca acum când după timp îndelungat iar ne-am adunat, să-și concentreze toată puterea asupra unui punct...

Zakariás János: Asupra edificării statului național!

Milan Hodja: Nu asupra edificării aceleia (Strigăte în partea extremă din stânga: Ba da!) ci asupra edificării statului pe baze democratice. (Aprobări între deputații naționaliști. Zgomot. Președintele sună.) și asigur On. Dietă, că dacă pe masa ministerială se va pune un proiect de lege despre sufragiul universal, proiect fără orice restricțiune și orice nedreptate, atunci fiecare partid din On. Dietă va găsi în noi conlucrători cinștiți. (Aprobări între deputații naționaliști.)

Politica în școală.

(Pentru dl Szabó Elemér.)

Intr'o țară unde patriotismul se măsoară din belșug cu metrul, cu chilo, sau cu ocaua, ca orice marfă proastă, este imposibil ca politica să nu-și facă loc și în școală. Intr'o astfel de țară unde ca să fii »bun patriot« trebuie să treci prin anumite metamorfoze și să primești la codița numelui tău o vocală frumos sunătoare, nu poate să domineze judecată dreaptă, tonul calm, liniștitor și iluzia reciprocă.

În Ungaria, iubita noastră patrie, ni-se dă adeseori ocaziune, că chiar din partea bărbatilor de școală, să auzim cele mai convenționale minciuni, presupunerile cele mai temerare, acuzările cele mai grave și de aici concluziunile trase de păr.

POEZII POPORALE.

— Mitru Anghel alui Oniții (Șimand). —

Știi tu mândră ce ț'am spus
La cules de cucuruz
Să porți pană de colie
Să-mi fii dragă numai mie.
Dar purtași pană verde
Să fi dragă cui te vede
Apoi purtași pană neagră
Să ai dragă lumea 'ntreagă.
De-am călcat cuvântul tău
Să mă bată Dumnezeu
De-am călcat porunca ta
Să mă bată precesta.

— Pavel Goian diu Poiana. —

Frunzuliță de prin vie
Nu știu mândro ce ți ție
De ce porți așa mânia?
Frunză verde din tufiș
Vezi, mândro, că te căiși,
Te căiși și-i prea trecut
Că eu nu te mai sărut.
Te-aș fi sărutat 'nainte
Dar te țineai prea cuminte.
Frunză verde din măr dulce.
Vine neica și se duce,
Frunză verde dintr'o creangă
Vine mândra și mă 'ntreabă.
Că oare nu mi ea dragă?
Fă-mă doamne floriceică
Să fiu la mândra în chică,
Când eu voi înflori

La fete în mâni voi fi,
Iară când m'oi plăti
Ele mult că m'or jeli.
C'am fost floare mai frumoasă
Și la fete drăgostoasă,
Drăgostoasă cu miros
Fetelor de bun folos.

VERSUL SOLDATULUI.

— Compus de Teodor Ardelean, soldat în Arad. —

Frunză verde de cucută
Rău am petrecut regută,
Toată ziua 'n Platz afară
La Marsch-einț și herschtelt iară
Când Aptret am căpătat
Toți în școală am intrat;
Pân' la șapte școală ținea
Și la opt ne vizită
Numai un bumb mi-a hibălit
Freiterul m'a și lovit.
Merg la Căprar a mă plânge
El cu două mă încinge.
Și din grai așa-mi grăiește:
Tu de raport te gătește.
Când va fi mâne la opt
Să fii gata de Răport.
Și năcăjit mă culcam
Căci vedeam că drept nu am,
Dimineața mă sculam
La ceasuri mă tot uitam
Vine Strajameșterul, mă 'ntreabă
Cei cu tine măi sdrămțelă?
Eu căutai să-i povestesc
Dar nimic nu-mi folosesc
De ureche mă smâncește:

Tu de Raport te gătește
Când va fi colo la opt
Să fii gata de Răport.
Tremurând eu mă grăbeam
Boconcii mi-i puțuleam,
Iată acum sunt opt ceasuri
Și vin domnii oficeri
Vine-un Leutnand și-un Cadet
Strigă Raportul Antret
Iată și Căpitanul vine
Tremura inima 'n mine,
Că acum știu ce vine
Tot mai rău decât mai bine.
Cadetul comandălește
Hab-act reks-richtai grăbește
În loc să mă uif la dreapta
De frică căutai la stânga
Cadetul de loc mă vede
Cătră mine se răpede
De nas mă prinde, smâncește
La dreapta te richtuește.
Eată căpitanul vine
Și s'apropie de mine
El din grai așa-mi grăea,
Măi regută tânărea
Ștofălescu-te ori ba?
Sau oară te-oi mai lăsă
Pân' ce te mai învăța
Dar șese ceasuri fer ți-oi da.
În arest ei m'au băgat
Și în fiară m'au legat
De-o mână și de-on picior
Și gândeam la mândrei dor
Bată-l focu chinu-i mult
Până-i lumea nu-l zăuit.

Cetatea-Aradului, la 24/V 190 st. n.

Nobilul coleg din Deva, Szabó Elemér, după ce ne dă gata întreaga noastră literatură didactică pe două coloane cu litere mărunte, stăpânit de patima cea mai crasă, mistificând adevărul abandonând cele mai elementare principii pedagogice pentru scopul său de extirpare, revine în nrul 17 din »Néptanítók Lapja« și cu o ură neîmpăcată, cu un cinizm ne mai pomenit, se năpustește într'un articol de fond asupra întregii noastre ființe etnice.

Iubitul coleg după ce ne prezintă literatura noastră didactică ca o lectură delirantă, școala noastră ca un cuib infect și mizerabil, pe noi învățătorii apoi ne aduce pe tipsia de friptură pentru conaționalii săi, sau mai bine pentru aceia, cari mărturisesc aceleași principii ca Dsa.

Fiindcă eruditul pedagog se ocupă cu atâta predilecție de noi, să ne ocupăm și noi de principiile sale pedagogice și să luăm la întâmplare un exemplu.

Referitor la studiul istoriei ni-se aduce acuza cea mai gravă, că noi propunem studiul acesta numai din considerații naționale (românești) insistând mai mult asupra istoriei universale și neglijând istoria patriei.

Acuza aceasta o spulberă tocmai un învățat maghiar dl Dr. Wolfner Pál în nrul 1—2 din »Népmivelés«, care pledează pe lângă ideea sănătoasă că tocmai istoria universală este izvorul nesecat de exemple pentru tinerime. Eminentul bărbat de sigur că nu vrea ca colegul Szabó să pună vâl negru peste întreg trecutul Romanilor, din pricină că noi Românii suntem descendenții acelora. De bună seamă că dl Wolfner e tot așa de bun patriot ca și dl Szabó, dar pe când Wolfner vorbește din convingere, Szabó vorbește din patimă și din ură. Căci să ne întrebăm: Oare din faptele divinului Traian, atât de urgisit de dl Szabó, să nu poată absolut nimic să învețe chiar și compatrioții nostri maghiari? Oare Mihai Viteazul s'a luptat el numai pentru desrobirea neamului românesc? Și dacă s'a luptat și pentru desrobirea altora, nu merită nici o atenție din partea altor naționalități, numai și numai pentru că a fost român?

Propună dnii colegi maghiari istoria cum vreau, după ori-ce tendințe, noi o propunem din considerații mai înalte. Noi luăm la istorie în cumpănă numai valoarea etică și propunem cu aceiași dragoste despre Traian ca și despre Sfântul Stefan; despre Mihai Viteazul, ca și despre Matia Corvinul, despre Széchenyi sau Eötvös. Dacă am propune istoria după principiile înșirate de dl Szabó asta nu ar mai fi istorie, ci ar fi cea mai obraznică palmuire a principiilor de dreptate, frățietate și egalitate.

Din cele expuse rezultă, că dl Szabó iarăși vrea să-și arate hatalom-ul într'un mod semitic și pervers. D-sa însă nu-și mărturisește credința pe față ca colegul maghiar de odinioară: »De az Istenít, én arra tanítom a gyermekeket, hogy mikor lát egy oláhot vagy egy tótót, hát rántsa

ki a bicskáját«, în fond însă tot aceea face și D-sa: se sbuciumă întru pervertirea adevărului, vede năluci unde le află bine venite, se tăvăleşte ca un epileptic, când simulează că e aproape primejdia.

Evident că colegul Szabó are mania de a vâna merite patriotice. Înainte numai dle coleg, în Ungaria toate sunt posibile: prin procedura asta poți ajunge și ministru. Iar dacă te va bate norocul așa mare, suntem siguri că îți vei alege fotoliul instrucțiunii, și atunci îți vei ajunge de sigur și scopul: să ne mături de pe rotogolul pământului.

Roșia, 22 Maiu 1906.

Iosif Stanca
inv.

D'ALE ALEGERILOR.

Din cercul Moravița.

Noi în cercul nostru încă am luptat cu bărbăție, dar am picat și văzând la frații nostri »gloria străbună reînviată« ne-am zis: oare uscăturile din codrul verde, nu trebuie arse și nimicite?

Ni s'a spus că Voivodințul ar fi avut prea mulți rățaciți spre rușinea neamului; protestăm însă că poporul în cea mai mare parte și-a zis:

»Fie zi cu soare sau cerul noros
Fie zi ninsoare, noi mergem voiși!«

Rugăm mult on. redacțiune să binevoiască a publica în nrul de Dumineca Rusaliilor a mult iubitei noastre foi »Tribuna« că din comuna noastră Voivodinț au votat 96 alegători cu candidatul naționalist dl Vl. Spătariu; iară cei adăpați la birturile din sat, apoi toată ziua la fața locului de alegere unde cei buni ai nostri le strigă »carne de cal« fără a-și da socoteala că birtașul nu va fi adus dela Biserica-albă și vre-o carne de iapă, nu tot de cal, zic între aceștia au jucat un rol josnic între alții și următorii:

a) Todor Păsui alias Vucicu, în chilia dlui Ioan Miclea, în prezența nou alesului preot Ioan Andreescu, apoi Pau Todor, Iovan Mata, R. Miclea, etc., a dat mâna, deobligându-se moralmente că va vota cu candidatul nostru; dânsul însă cu toate că e virilist, ergo independent, și-a călcat cuvântul pentru banchetul dela Moravița (răutăcioșii zic că au mâncat șapte porții de carne de cal) și astfel primească disprețul tuturor oamenilor căci și așa strigă după el papricaș de ihaha. Nemesis însă nu au așteptat mult, căci pe lângă focul de astă vară apoi moartea soției și a ginereului său, l'a încurcat în proțese, în care același dl Spătariu i-a arătat pe lângă garduri că papricașele s'au plătit deja până acum cu sute de cor.

b) Alegerile de chineji și alți slujbași au momit pe unii a lucra contra neamului nostru, — alții de dragul beuturii și a papricașului, — și iarăși dependenți de autorități și-au călcat convingerea și au votat contra. Todor Mata, (alias baranda) Todor Dracodan (eada), Nicolae Moisa, sătos după chinezie, Floria Todor (bere), Gruia Vida comerciant en gros: fără lule și tutun, Iovan Stoicu (dadu) Ilie R. Purenda care e în stare pe o halbă de bere sau de rachiu să-și dee chiar și viața, Pantelimon Luca, Adam Fengea, Ilie Luca (cotârlogea), Ilie Luca (b...) Ioan Bărbosu, Hátu Sándor, Stefan Băcăluța (hotelier mare) Moise Tătiku, Vuya Simon a lui Véză, Ioan Duma a-cesta mâncând prea mult papricași s'au betejit de abia au putut să voteze, Nica Leza (sârbulo-noi) și Toma Drăgodan.

Binecuvântați fie toți cei ce s'au alăturat steagului nostru și fiind aproape suta de votanți (laudă lor) vom remarcă și unele părți bune și laudabile la care nu ne-am așteptat și anume: sub judele Simeon Petrică au votat cu noi, so-crul forșpanului notarial Pau Butan în ciuda gi-

neresău, iar cu noi, — Todor Stanciu își plângea pe tată său ce era pe catafalc (pe masă în sicriu) a alergat peste 30 chl. la alegere și alți 30 retour, aflând în biserică prohod, adecă și-a servit neamul pro primu și pro secunda și a plâns pe al său părinte.

Voivodinț, în 14 Mai st. v. 1906.

Din România.

Un dar regelui. După cum se știe, la recepția coloniei italiene la Palat, colonia a prezentat M. S. regelui într'o mapă de marochin un pergament artistic.

Pe mapă, foarte elegant legată, e scris cu litere de argint topit »A sua maesta — Re Carlo — la colonia italiana MCMVI;« pe pergament, într'o bogată încadrare decorativă, se citește următoarea adresă scrisă în italienește de profesorul de Luca:

»Acolo unde se va opri vulturul legiunilor, acolo vulturul lui Hohenzollern își relua zborul.

»Acolo unde Roma lasă ca o straje primejduită o colonie, Carol cu vârful spadei sale biruitoare înseamnă împrejurii hotarele unui regat.

»Din Urbe își trage un popor prea înalta sa obârșie de neam, de istorie, de civilizație; dela Carol primi orândueli, libertate, putere.

»Ceeace rămase un vis deșert al lui Dante pe malurile Tibrului — adică Enric al VII-lea coborându-se din Germania spre a reîntocmi imperiul — ajunse un adevăr istoric pe țărmurile Dunărei, mulțumită lui Carol chemat dela stâncele din Sigmaringen ca să revendice moștenirea Romei.

»Astăzi coincidența istoriei sapă de braț cele două date, cele două opere mărețe, iar recunoștința le sapă în inimile poporului, constințind după XVIII veacuri drept urmaș imediat al lui Traian Intemeietorul, pe Carol Liberatorul.

»Să strălucească, o Carol, îndelung asupra regatului lumina înțelepciunii Tale, să-ți zîmbească îndelung printre cântecele »augusta;« printre bucurii și leagăne prinții și cei născuți din ei; printre raze de mândrie și lacrimi de duioșie, norodul mântuit!

»Iată, din laurii răsăriți la poalele columnei triumfale, Roma îți împletește cununii!

Declarație.

În numărul 105 din 1902 (8/12 Iunie) al ziarului »Tribuna Poporului« a apărut o corespondență dată din Budapesta cu privire la frământările alegerii de episcop din dieceza Aradului. Fără a fi pomenit cu numele — însă prin aluziuni și indicațiuni — dl Eugen Zaslo s'a simțit ofenzat și calomniat prin cele cuprinse în acea corespondență și a intentat foaiei noastre proces de presă.

Incredințându-ne, că autorul corespondenței a trecut peste marginile informatorului fără patimi și nici că s'a putut erua, nici luă la răspundere autorul și cum nu intră în deprinderile noastre: nici a ofența, nici a calomnia pe nimeni, — ne credem datorii că din acea corespondență să retractăm tot ce ofenzător s'a scris la adresa d-lui Eugen Zaslo, fost profesor seminarial, și să ne exprimăm părerea de rău că prin surprinderea bunei noastre credințe »Tribuna Poporului« a publicat acele șire jignitoare. Ioan Russu-Șirianu.

— Vestim că în urma lealei declarații de mai sus, dl E. Zaslo și-a retras procesul de presă ce ne intentase.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună. Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

O serbare.

Imi împlinesc o datorință față de neamul nostru, când Vă comunic decursul frumoasei și înălțătoarei festivități, ce a avut loc Joi în ziua Înălțării Domnului în comuna Pesac, din incidentul aniversării a 100 ani de când s'a pus piatră fundamentală la biserica gr. or. română de acolo.

Conform programului, la orele 9 a. m. s'a oficiat cu pompă serviciul divin prin Prea On. domn protopresbiter tractual Paul Miulescu asistat de preotul Petru Pascu și capelanul Victor C. Fizeșianu. Răspunsurile liturgice le-a dat excelentul cor din Sân-Nicolaul-mare, sub conducerea a de toți cunoscutului și bine apreciatului învățator Atanasiu Lipovan. Cuvântul festiv l-a ținut capelanul C. Fizeșianu făcând și istoricul comunei bisericesti. Cine a avut fericirea a ascultă predicând pe capelanul Fizeșian, numai acela își poate face o idee despre însuflețirea, ce a produs tonul cald și plin de iubire de neam, limbă și lege al oratorului, care ton se ridică la vehemență impetuoasă, când sbiciuia »boala veacului«, egoismul cel mai urf, care își uită de neam, limbă și biserică, căutând a-și satisface poftetele și plăcerile private pe socoteala binelui tuturor, încât uitaserăm cu toți că suntem în biserică și ne închipuim, că suntem pe altă lume și par'că așteptam în tot momentul plinirea cuvintelor oratorului: peira păcătoșilor și preamărirea dreptilor!

Poporul, care cu resuflarea reținută și însuflețit până la extas ascultă cuvintele păstorului său, a erupt — la sfârșitul predicii — într'un strigat triumfător de bucurie, aclamând viu pe vrednicul său capelan.

Păcat că acest vrednic preot e silit a-și pierde forțele în mijlocul unor colegi lipsiți de orice sentiment bun pentru neam și biserică, cari la tot pasul caută să-i pună piedeci întru munca grea a redeșteptării neamului nostru.

În biserică am observat pe următorii oaspeți fruntași: d-na protopopeasă Paul Miulescu; din Sân-Nicolaul-mare: Ioan Popovici paroch cu d-na, Dr. Nestor Oprean cu d-na și Ilarion Hodrea. Din Timișoara: Dr. A. Cosma cu d-na, Dr. G. Adam cu d-na, R. Carabaș cu d-na, L. Magdu cu d-na.

După ameazi a fost petrecere populară, la care a cântat alternativ corul din Sân-Nicolaul-mare și cel din Pesac.

Seara s'a dat concert asemenea de ambele coruri. Corul din Pesac s'a prezentat destul de satisfăcător; cât despre corul lui Lipovan din Sân-Nicolaul-mare a fost la culmea sa. Cu atâta precizie și fineață numai acest cor e în stare să cânte. A fost recompensat cu frenetice aplauze trebuind mai fiecare bucată să o biseze.

Coriștii din Pesac au predat piesa teatrală »Soare cu ploaie« care a fost bine studiată, dar e nepotrivită pentru diletanți țărani. De altcum laudă merită și corul din Pesac instruat de Cuzman Bogdan.

Un oaspe.

DELA SATE.

Comuna noastră Făget (Oláh-Bükkös) din comitatul Tárna-mică, e o comună ce, numără abia 500 locuitori până la unul de naționalitate română.

Această mână de oameni prin conlucrarea unei familii (familia *Bianu*) a zidit în anul 1872 o mare și frumoasă biserică. E așezată în mijlocul comunei, având o înfățișare frumoasă. Tot aceasta mână de oameni în anul 1894 a zidit școala în acelaș intravilan cu biserica, iarăș din material bun și trainic.

Inceputul la clădirea bisericii și ducerea la bun sfârșit acestea a luat-o vestitul tribun dela 48 *Vasilie Bianu*, iar zidirea școlii a adus-o la îndeplinire fiul acestuia, bravul notar cercual Eugeniu Bianu.

În primăvara anului trecut cu datul de 14 Mai st. n. s'a ținut examenul cu pruncii dela școala conf. gr.-cat. din loc la care funcționează acum

de 9 ani popularul inv. Ioan Velicea. Examenul era să se înceapă la 8 ceasuri dimineața, dar o întâmplare neașteptată l'a amânat. Inspectorul regesc de școale din Dicio-Szt.-Martin dr. Szabó Mihály, telefonează notarului cercual ca să amâne pe mai târziu ținerea examenului sau să se examineze pruncii din toate celelalte obiecte, lăsându-se afară limba maghiară, la care are voe a fi prezent și D-Sa. S'a procedat în tocmai dorinței inspectorului regesc, a fost prezent la luarea examenului din limba maghiară și cu sfârșitul aceleia s'a declarat, că nu e mulțumit cu progresul ce s'a făcut din acest obiect. A făcut arătare înaltului Ministru de culte și instrucțiune publică și acesta a emanat ordinul 72000/905 prin care zice că: pe lângă harnicul și simpaticul inv. de acolo Ioan Velicea «să se pună un al doilea învățator, care să propună limba maghiară și acel învățator să fie plătit din al său.» Nu s'a procedat așa. S'a început anul școlar 1905/6 și la școala noastră conf. și lucrurile au rămas tot ca mai înainte inv. Ioan Velicea și-a început prelegerile ca și în alți ani cu zel și mari încordări ca totdeauna. Aceasta a urmat în întreg anul școl. 1905/6. Când era aproape ca din nou să se dea examenul cu pruncii, inspectorul regesc a avizat pe notarul cercual Eugeniu Bianu, că ar avea voe să fie prezent și la acest examen. I-s'a spus că examenul se va ține în 23 Mai. st. n. a. c. Am avut deci onorul al avea între noi pe dl inspector, care a examinat strict pe băuți din limba maghiară. Iși era mai mare dragul să fi văzut pe băieții noștri cum răspundeau de clar și cu mare curaj. Răspunsurile băieților au pus în uimire pe cei prezenți însuși Inspectorul regesc publice s'a declarat, că e pe deplin mulțumit cu progresul din limba maghiară, precum și din celelalte obiecte propuse, căci și din aceste au răspuns pruncii peste așteptare de bine.

Atunci se scoală spectabilul domn notar cercual Eugeniu Bianu și cu glasul-i puternic într'un ton desprețuitor îi zice parochului local Alexiu Trif: «e ușor a arunca o peatră în fântână, dar e greu de-a o scoate. D-ta ești în șcenatorul acestora, una însă mă doare, că ai băgat în această afacere pe unul din familia noastră ce poartă numele Bianu».

Până când s'a petrecut aceasta scenă, toți cei prezenți — căci erau de față M. On. domn Iosif Lita, v.-protopopul Biei; On. domn Basiliu Călugăr, paroch gr.-cat. și On. domn Iuliu Moldovan, paroch gr.-or. cu mult stimabila doamnă, din Crăciunelul sup.; stimații domni învățatori, C. Frâncu cu mult stimabila doamnă, Z. Macaveiu, E. Drăgan din Tătârlana, stimabilul domn Basiliu Turcu sub-notar și cand. de inv. Alexandru Banea din loc și popor — au fost surprinși și nu-și puteau da samă de ceea ce petrecute, nu-și puteau închipui ca un preot să-și acuze școala conf. de subducerea sa și totuși așa a fost.

Făget, 26 Mai 1906.

Un participant.

NOUTĂȚI.

ARAD, 1 Iunie 1906.

— **Jandarmi ucigași — lăsați să scape...** Ne aducem cu toții aminte de sângeroasa sălbătăcie dela Ferdinandsberg, unde cu prilejul unei greve jandarmii, ca din senin au împușcat 11 oameni iar alți mulți lucrători au fost greu răniți.

Se scrie că acum s'a isprăvit cercetarea făcută împotriva jandarmilor. Și mai-marele jandarmilor și procurorul și fibirăul așa au aflat că »jandarmii cu dreptate s'au folosit de arme«, — deci nici un fir de păr nu li-a clătinat.

Dar decorație vor căpăta, — întreabă »Népszava«.

— **Alegerea din Sân-Miclăușul-mare.** Ne îndreptăm cătră toți alegătorii români și nemți din cercul Sân-Miclăușului-mare,

rugându-i cu iubirea frățească, să nu se făgăduască pentru candidatul Ronay Ernő sau altul, ce va veni, ci prin o înțelegere bine hotărâtă să lucreze din răspuneri pentru reușita candidatului național dl dr. Nestor Oprean, care și în rândul trecut a rămas în minoritate numai cu 80 voturi.

Toată suflarea românească își îndreaptă privirea spre voi și vă roagă atât de frumos, să vă împliniți datoria ca cetățeni în modul cel mai demn de laudă.

Mai ales acum să o faceți aceasta, când vedeți, că numai deputații naționaliști luptă în dietă pentru drepturile tuturor, și pentru ușorarea sorții voastre. Strângeți-vă rândurile și luptați cu bărbăție, ca și voi să puteți avea în casa țării un atare deputat, care vă cunoaște năcăzurile și durerile și care să lupte pentru drepturile voastre.

— **Mandate atacate.** La curia regească au sosit două petiții: una contra mandatului deputatului național slovac, dr. Emil Gyurici, iar a doua contra independistului Batthyanyi, cerându-se nimicirea acestor mandate pe motiv, că s'au făcut corupție prin beufuri.

— **Mănăstirile dela muntele Athos înt. eținând pe antartii greci.** După informațiunile cele mai pozitive ale ziarului »Românul dela Pind« mănăstirile grecești dela sf. Munte sunt acelea cari contribuiesc cu sume foarte mari pentru organizarea și întreținerea bandelor de antartii greci. Cunoscută fiind activitatea acestor antartii, fiecare se poate convinge de duhul religios de care sunt animați pustnicii din Athos și de mijloacele întrebuințate de dânșii pentru obținerea raiului.

— **Scandale la ordinea zilei.** Gimnaziile ungurești încep a se recomanda foarte bine. E timpul când se fac examenele de maturitate, când băieții cari au să pășească în viață, au să dovedească, cât știu din cele învățate, în decurs de opt ani de zile. Și la aceste examene s'au descoperit la mai multe gimnazii lucruri slabe.

La gimnaziul din Seghedin tinerii au furat tezele scripturistice și astfel examenul de maturitate a trebuit suspendat.

La gimnaziul din Arad lucrurile s'au întâmplat tot așa.

Acum foile scriu despre un scandal și mai mare. La gimnaziul unguresc din Félégyháza trei maturizanti au mituit pe pedel cu 400 coroane, și el le-a arătat tezele scripturistice. Cei trei apoi au vândut aceste teze fiecărui coleg de ai lor cu câte patruzeci coroane. Dar' cu toate că ei au știut tezele din latină, unii au fost atât de neisteți, încât au tradus după o »pușcă« nemțească și atari lucruri, cari în textul latin nu erau. Astfel bieți au fost prinși.

Din toate acestea scandale, ce se prea repetesc, se vede, că domnișorii unguri, cari au trai atât de bun și nu simțesc lipsa, ca copiii de Români, nu învață nimic. Iar atunci, când trebuie să dea socoteală despre vrednicia lor, trebuie să se folosească de toate mijloacele nelegale. Se înțelege, că profesorii încă poartă vină în mare parte. De cei trec din o clasă în alta? Ori e prescris, ca din domnișori să faci cu tot prețul domni?

— **Di Constantin Sulică** din Brașov a dat cenzura de profesor la universitatea din Buda-pesta. Felicitări!

— **Pentru medicii Români.** Protopretorele cercului Ciocova (comit. Timiș) cu datul de 9 Mai 1906 Nr. 2326 a publicat (în foaia maghiară »Magyar közigazgatás« nr 21) concurs pentru ocuparea postului de medic comunal în Ghilad. Salariul: 1. În bani 1600 cor. 2. Taxe de vizitațiune după 3785 suflete. 3. Taxe dela 14 odăi, pe baza învoirei între medic și proprietarul odăilor. 4. Pe săraci fără taxă.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.
(Lângă banca »Victoria«.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserial în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Deoarece partea cea mai mare a locuitorilor sunt Români, atragem atențiunea medicilor români ca să-și prezenteze — până în 5 Iunie st. n. — petițiile.

Alegerea se va ține în 11 Iunie 1906 st. n. în comuna Ohilad.

— **A lui să fie.** Murarescu Nicolae din Mehala fiindcă a căpătat slujbă dela stat și-a schimbat cognumele său și a copiilor săi, Emil Sidonia și Alexandru în cognumele unguresc Murány.

A lui să fie!

— **O expoziție internațională de lucrări femești.** Zilele aceste s'a inaugurat la palatul de cristal din Paris expoziția internațională de lucrări artistice femești. Precum se anunță, produc o mare admirație și stârnesc mari laude din partea ziarelor, minunatele lucrări de broderie și dantelărie trimise de atelierul regal din București și de o școală profesională de acolo. Lucrărilor românești li-s'au acordat cele două premii de onoare.

— **«Steaua» institut de economii și credit societate pe acții,** Român-petre aduce la cunoștință, că adunarea generală ordinară din 28 Faur 1906 a hotărât ridicarea capitalului social dela 32.000 coroane la minimum 100.000 cor. și a împuternicit direcțiunea să facă emisiune nouă de acții conform §-26 punct d) din statute fără a se schimba scopul și principiile fundamentale stabilite în statute.

Subscrierea acțiunilor noi se încheie la 1 Iulie 1906.

— **Jidovul se îmbogățește — pe spinarea noastră.** Din Boncesd primim o corespondență în care ni-se arată cum jidanul Rosenfeld să îmbogățește pe spinarea Românilor. Țăranii noștri și în zilele de lucru stau tot în crâșmă și se îmbată, apoi se apuc la ceartă și sfârșitul ei, că se întâmplă și bătăi.

Poporul de acolo sărăcește și jidanul azi-mâne are pământ și moșii, cumpărate dela mai mulți țărani de ai noștri.

Facem rugare către conducătorii sufletește să lumineze poporul și să le arate pe ce cale primejdioasă se duc.

— **Scandalul Murri.** Se știe, că după ce a stat trei ani în temniță dovedită fiind de tribunalul din Milano (Italia), ca părtașe la omorirea bărbatului ei Buonmartini, tinera doamnă Linda Murri a fost iertată zilele trecute și anume așa fel, că nu mai stă în temniță, care să-i strice sănătatea, ci au mutat-o într'un frumos castel. Foile italienești sunt pline cu ciudate amănunte asupra pricinei acestei bunăvoințe arătate față de frumoasa doamnă și să zice că ministrul dreptății Saccai va fi aspru luat la răspundere.

— **Un preot român macedonean pus sub interdicție.** Din Constantinopol se anunță că preotul român Anastasie după cererea metropolitului din Korița a fost pus sub interdicție de către sinodul patriarhiei pentru motivul, că a celebrat o cununie română.

— **Di Teoddr Radu** notar la judecătoria cercuală din Lugoj a fost numit sub jude la judecătoria cercuală din Recașul-timișan. Felicitările noastre.

— **Generalul Nogi pentru generalul Stössel.** Ziarul englez »Daily Telegraph« primește din Tokio știrea, că generalul Nogi comandantul trupelor japoneze dela Port-Arthur, s'a adresat telegrafic șefului statului major din Petersburg cu rugarea de a-i comunica, dacă de fapt generalul Stössel a fost condamnat de tribunalul militar la moarte. Nogi ar mai fi adaus în această telegramă, că după părerea sa modestă predarea Port-Arthurului în împrejurările date a fost inevitabilă.

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3'30—4'40—6'60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucurosi probe. **Leichner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17** Telefon 475.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minorităților).

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate

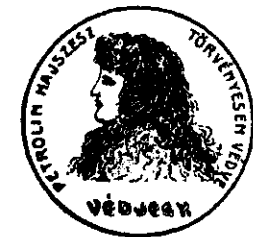
să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui **Ingusz J. și fiul Arad.**

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufăr de acest morb

în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, doare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă „**spiritul de păr PETROLIN**“, despre ce prin epistole de recunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morb de cap si în mod avantajos ajută la creșterea de nou a părului. **La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus.** Ori ce alt spirit adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricacioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică **Koráni și Wachsmann, Szabadka.**

Magazin principal la farmacia Földes Kelemen. Se poate căpăta și în prăvălia de toaleta alui **Hegedüs Gyula.**

Economie.

Arad, 1 Iunie 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 31 Mai.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	15'68—15'70
Secară pe Octomvrie	12'90—12'92
Orz pe Octomvrie	12'62—12'64
Cucuruz pe Mai	—
Grâu pe Mai 1096	11'50—11'52

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	15'52—15'54
Secară pe Octomvrie	12'78—12'80
Ovăș pe Octomvrie	12'66—12'68
Cucuruz pe Mai	—
Grâu pe Mai 1906	—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 14'80—14'90
« 79—100 «	—
Secară: 100 «	12'20—12'30
Orz: 100 «	13'50—13'60
Ovăș mercantil 100 klgr.	14'10—14'20
« cernut 100 klgr.	13'30—13'30
Cucuruz nou 100 «	13'00—13'10
« vechiu 100 klgr.	—

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158'—
« « « mic	« 160'—
« brut « mare	« 156'—
« « « mic	« 158'—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118fil.

Posta Administrației.

Nicolae Hașigan, Erie Pa. Pe anul 1903 ai să trimiți 10 coroane, adică 2 Dollari.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

422—574/1906 szám.

Arverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1905. V. 2786/7—1905. V. 1113/6. sz. végzése által dr. Tamasdán Liviusz, Holänder Ign. és fia és a Donáth Simon végrehajthatók javára, Kretz György és neje

167 kor. 84 fill. és 111 kor. 30 fill. tőke és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le-és felül foglalt és 869 kor.-ra becsült ágynemű, ruhaneműek és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árvezés Grill Károly 88 kor. 80 fill., Rosenblüh H és társa 110 kor. 12 fill., Holtzer József 63 kor., Aradmegyei takarékpénztár 210, «Viktoria» 270 kor. 26 fill., Berger Izidor csődítőmege 46 kor. 89 fill., Szekosán Péter és társa 394 kor. 66 fill. tőkék s jár. tevő követeléseik erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Arad, Kiskarika-utca 12 sz. alatt leendő eszközlésére

1906. évi június 11-ik napjának d. u. 4 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1906. évi május hó 22. napján.

Török Dénes s. k.,
bírósi végrehajtó.

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra bețurii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce bețură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce bețură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricacios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Am onoare a aduce la cunoștința prea onor. public, că am înființat în Arad

un magazin

de tot felul de brânză din Ardeal,
precum și

elisă de tot felul în cantități mai mari și mici, unsoare, untură și unt proaspăt, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Se capătă în fiecare zi în piața Tőkőly, precum și în magazinul de sub nr. 6 Tőkőly-tér din Arad.

Cu toată stima:

Vonica Dumitru.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichig, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efeptuesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, halne, reconvise ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăs, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturele noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâul, secăra, ovézul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Ioan Cotîrlă și fiul

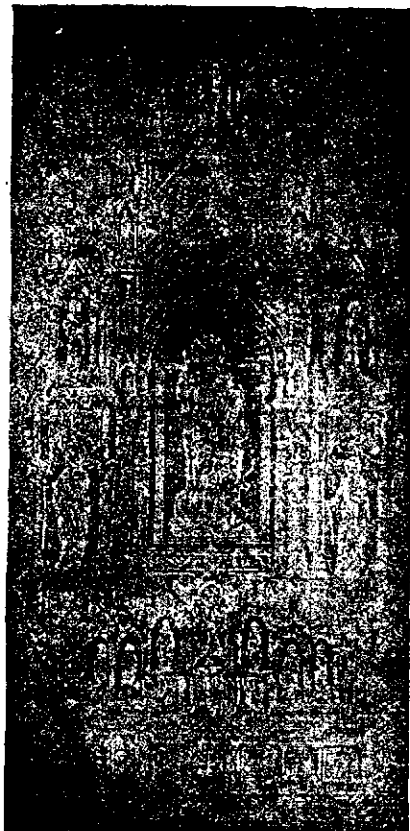
atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

Aranjament complet pentru efeptuirea de iconostase (tâmples), tronuri, jețuri, strane, chivoturi, răpizi

și ori-ce alte lucrări de lem-nărie în bisericile noastre de rit oriental.

Schițare și efeptuire de planuri după comande, mobile și tot felul de

instrumente de școală, bănci, table, catedre, mașini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanță desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratal public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stărmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițării și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miel și marț, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinărilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolou, spirit sau gaz, garantând totdeodată, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeodată lucruri de lăcătașerie și tot felul de reparatură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Expozitură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abzicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.